

Ülevaade Liivimaa Lihaveise portsjonkarjatamise katsetest

Airi Külvet

MTÜ Liivimaa Lihaveis innovatsiooniklaster

Zoom 19.05.2021

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Rohumaaveisekasvatus

“On unikaalne viis muuta päikesepaistat rahaks” *Julius Ruechel*

On üks võimalus toota monokultuurset silomassi, kulutada kütust ja aega selle kokkukorjamiseks ja loomadele ette viimiseks.

Teine võimalus on lasta veistel teha ära see töö

Rohumaveise klaster 2017-2023

Tegeleb põhiliselt 5 suunaga

Püüab leida optimaalset juurdekasvu veistele ja mulla tervist tagavat mitmekesist püsivat rohumaasegu.

Tegeleb praktiliste näidete ja analüüside põhjal pidamissoovituste väljatöötamisega lihaveisekasvatajatele.

Tegeleb portsjonkarjatamise taaselustamisega lihaveistele

Analüüsib liha maitse- ja vitamiini jm elementide sisaldust karjatatud loomade lihast. Liha tootearendus

Veiste kaitsmine verdimevate putukate eest looduslikel viisidega arvestades putukate arengutsükleid ja veiste käitumismustreid.

Portsjonkarjatamise ajalugu Eestis

Laiem kasutuselevõtt toimus esimeste elektrikarjuste ilmumisega, 1980 alguses. Enne seda oli kasutuses enamaltjaolt kopliviisiline (nn 3 päeva koplid) karjatamisviis.

Ei ole midagi uut – kuid piimakarja lauta liikumise tagajärjel on karjatamise praktikate õpetamine ja praktika teadusepoolelt soiku jäänud

Erinevus nüüdse adapteeritud paljukopliiseks karjatamissüsteemiga (AMPG) on ehk see et rohumassi mahatallamine ja osaliselt mittekasutamist peeti ebaefektiivseks, ning propageeriti eelneid, järelneid.

Mulla süsinikusidumise seisukohalt ja pikemas perspektiivis on vastupidiselt efektiivsem seda mitte teha. Teadmised kohanduvad, eriti kliimamuutuste võtmes.

Kuidas planeerida?

Alustada väiksemate rühmadena, lähtudes koplite jagamisel kogemusest milline oli kopli saagikus eelnevatel aastatel. Seda jagades, lähtudes 3 päeva põhimõttest ongi kõige lihtsam alguses.

3 päeva on aluseks võetud seetõttu, et alates sellest algab taimikul uus kasv – millest alates siis muutub loomade samal rohumaal püsimine taimele ja juurestikule kahjulikuks

Kui 3 päevaga juba tulemused on positiivsed on hea jagada kopleid veel väiksemaks, eriti kui on alased mida saab lühiajalise koormusega survestada.

Lähtuma peab siiski ka loomade heaolust, varjumisest päikese eest kuumadel ilmadel ja veele juurdepääsust.

Planeerimine

- Rohumaa saagikuse hindaminekg/KA hektarile.
- Igaüks saab hinnata ära oma osa rohumaade saagikuseks, võrrelda erinevust maadel.
- 25x25 ruut, 5 cm kõrge, enne igat karjatamisringi lõikate rohu 4 võrreldavast kohast ha kohta, kaalute märja massi kuivatate ja kaalute uuesti.
- Erinevused ühe farmi lõikes on väga suured, lõpuks sünnib sellest ala keskmine.
- Erinevus loodusliku niidu ja kultuurrohumaade vahel võib olla 10 kordne
- Samas ei ole loodusliku rohumaal väärtes väiksem vaid oma liigilise mitmekesisusega annab lisaks liha tootmisele elukeskonda kõikidele kaasnevatele liikidele.

farm 1	Rohusaak t/ ha	KA sisaldus	KA saak	Prot	ADF	NDF	DDM	ME
22.05.2020	3,42	14,8	0,51	16	16	30	76,4	11,8
17.06.2020	11,65	15,7	1,82	21	25	41	69,3	10,7
13.07.2020	12,65	24,0	3,03	21	22	25	71,6	11,1
19.08.2020	16,64	20,6	3,43	18	24	27	69,9	10,8
16.10.2020	5,39	26,4	1,43	21	19	20	74,4	11,5
			10,2					
farm 2								
19.05.2020	3,6	21,9	0,79	15	16	31	76,2	11,8
			2,50	17	22	30	71,8	11,1
24.07.2020	7,6	37,4	2,84	16	27	30	67,8	10,5
27.08.2020	19,88	19,3	3,83	19	23	25	71,1	11,0
			9,97	2,5	10			
farm 3								
19.05.2020	3,85	21,1	0,81	16	18	30	74,7	11,6
24.07.2020	17,65	24,7	4,36	17	26	30	68,4	10,6
27.08.2020	3,59	21,9	0,79	25	17	20	75,3	11,7
			5,96					
farm 4								
22.05.2020	2,9	22,1	0,64	15	15	29	77,1	11,9
23.07.2020	12,6	36,1	4,54	11	35	40	61,8	9,6
09.09.2020	5	32,6	1,63	24	17	19	75,6	11,7
			6,81					
farm 5								
19.05.2020	6,0	24,0	1,44	12,0	17,3	31,4	75,4	11,7
29.06.2020	11,3	29,7	3,35	15,8	28,0	43,9	67,1	10,4
20.07.2020	15,1	35,9	5,43	13,6	31,5	49,2	64,4	10,0
09.Sep	4,5	23,0	1,02	20,3	26,9	38,0	68,0	10,5
			11,2					

LÕ =30%		KÕR = 70%	
9 kg		21 kg	
Jrk nr	LIIK	Sort	Kogus, kg
1	Lutsern	Juurlu	2,5
2	Punane ristik	Jõgeva 433	3
3	Roosa ristik	Jõgeva 2	1
4	Valge ristik	Jõgeva 4	1
5	Valge ristik	Tooma	1
6	Nõiahammas	Leo	0,5
7	Timut	Tika	5
8	Harilik aruhein	Arni	3
9	Aasnurmikas	Esto	2
10	Punane aruhein	Kauni	1
11	Itaalia raihein	Talvike	3
12	karjamaa raihein	Raite	2
13	Roog-aruhein	Barelite	3
14	Alaska luste	Hakari	2
15	Sigur		0,3
Kokku:			30,3

**TÄNAN
TÄHELEPANU
EEST!**

